

Politieke lobby van Wajongers Centraal

Door: Fleur Dejong, 13 juni 2011

Sinds september 2009 is Wajongers Centraal al bezig met een actieve lobby richting de politiek. Het afgelopen halfjaar hebben wij ons vooral geconcentreerd op de groeiende zorgen die Wajongers hebben rondom de invoering van de nieuwe Wet werken naar vermogen (WWNV). Een groepje van ongeveer tien Wajongers heeft namens Wajongers Centraal actief deelgenomen aan de gesprekken met politici rondom dit thema. De politici waar wij contact mee hebben gelegd, variëren van lokale raadsleden en wethouders in diverse gemeentes tot Tweede Kamerleden en staatssecretaris Paul de Krom van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zelf.

De belangstelling van politieke partijen voor de standpunten van Wajongers neemt steeds meer toe, net als het activisme van Wajongers zelf. Wajongers Centraal is in 2008 ingesprongen op deze trends en probeert sindsdien te voorzien in de groeiende behoefte aan centrale vertegenwoordiging. Onder Wajongers groeien de zorgen over de toekomst, vooral nu het kabinet van plan is om alle regelingen aan de ‘onderkant van de arbeidsmarkt’ samen te voegen. Wajongers Centraal probeert contact te leggen met alle betrokken partijen om de zorgen van Wajongers zoveel mogelijk onder de aandacht te brengen.

Het is Wajongers Centraal ondertussen gelukt om een directe link te leggen met staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Paul de Krom. Op 12 januari en 18 mei 2011 is er een delegatie van acht Wajongers bij hem langs geweest in Den Haag (voor een kort verslag van deze twee bijeenkomsten, [volg deze link](#)). De afgelopen maanden zijn vertegenwoordigers van Wajongers Centraal ook langs geweest bij medewerkers en Tweede Kamerleden van ChristenUnie, SP en PvdA. Eind juni gaan enkele Wajongers nog praten met VVD-kamerlid Malik Azmani. Met kamerleden van het CDA zijn op individuele basis contacten gelegd, net als met die van de SGP en GroenLinks.

Naast gesprekken met individuele politici, heeft Wajongers Centraal het afgelopen halfjaar ook deelgenomen aan grotere politieke bijeenkomsten rondom de Wajong. In februari zijn we bij de discussieavond geweest die de PvdA in de Tweede Kamer had georganiseerd rondom de invoering van de WWNV. Op 31 mei heeft een grote groep Wajongers deelgenomen aan politieke discussies met kamerleden en belangenbehartigers tijdens de landelijke Wajongdag, georganiseerd door het FNV, de CG-Raad en Wajongers Centraal zelf. Van deze succesvolle dag vind je [hier](#) een verslag.

Pamfletten

De zorgen voor de toekomst die Wajongers hebben, zijn door Wajongers Centraal vastgelegd in twee pamfletten: het [Document van zorgen](#) (december 2010) en het [Document van vragen en zorgen rondom de hoofdlijnennotitie WWNV](#) (mei 2011). In beide pamfletten doen wij ook aanbevelingen voor verbeteringen rondom de Wajong en de invoering van de WWNV. De twee stukken zijn ondertussen overhandigd aan alle partijen waar Wajongers Centraal contact mee heeft gehad: naast politieke partijen bijvoorbeeld ook het UWV, de Landelijke Cliëntenraad (LCR), verschillende vakbonden, bestuurders van REA colleges en diverse wethouders, waaronder Marco Florijn uit Leeuwarden. Hij onderhandelt namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten met het kabinet over een nieuw bestuursakkoord. Wij hopen dat al deze mensen en instanties met onze

informatie beter inzicht krijgen in de obstakels die Wajongers tegenkomen bij hun zoektocht naar werk en een volwaardige plaats in de samenleving.

Participatiegedachte

De belangrijkste gesprekspartner van Wajongers Centraal is op dit moment staatssecretaris Paul de Krom (VVD). De Krom is verantwoordelijk voor de inhoud van de 'Hoofddijnennotitie Werken naar vermogen' die in april 2011 naar de Tweede Kamer is verstuurd. De Wet werken naar vermogen (WWNV) moet er volgens het kabinet enerzijds voor gaan zorgen dat iedereen in Nederland die het vermogen heeft om te werken, ook daadwerkelijk aan de slag gaat. Anderzijds garandeert de nieuwe wet dat de overheid blijvend zal zorgen voor mensen die duurzaam arbeidsongeschikt zijn.

Wajongers Centraal staat volledig achter de participatiegedachte van de WWNV. Ook zijn wij blij dat de Wajong in de toekomst behouden blijft voor mensen die duurzaam arbeidsongeschikt zijn. Maar voor al die andere jonge en volwassen mensen met een arbeidshandicap die straks in de bijstand belanden of afhankelijk worden gemaakt van hun ouders en/of partners, zien wij een minder rooskleurige toekomst. Het kabinet gaat namelijk eveneens fors bezuinigen op de re-integratiemiddelen voor deze groep én op het aantal beschermde werkplekken in de sociale werkvoorziening (waar veel Wajongers nu nog werken). Het instrument loondispensatie dat het kabinet wil inzetten voor minder productieve werknemers, is volgens Wajongers Centraal evenmin hét wondermiddel dat alle arbeidsgehandicapten aan een baan gaat helpen.

Gebrek aan realiteitszin

Gezien de problemen die Wajongers nu al hebben om de reguliere arbeidsmarkt te betreden, heeft Wajongers Centraal grote moeite met de komende bezuinigingen op uitkeringen, sociale werkplaatsen en re-integratie. Maar wat ons vooral zorgen baart, is het ernstige gebrek aan realiteitszin bij de leden van het huidige kabinet. Zo heeft staatssecretaris de Krom in onze gesprekken steeds aangegeven dat het kabinet zich helemaal geen zorgen maakt over de kansen van arbeidsgehandicapten op een reguliere baan. Het kabinet gelooft namelijk heilig in de werking van de vrije markt en door de komende vergrijzing op de arbeidsmarkt - hoewel pas in 2040 op haar hoogtepunt - zullen de problemen van Wajongers zich volgens de staatssecretaris vanzelf oplossen. Daarom heeft het kabinet tot nog toe ook geen enkele moeite gedaan om concrete afspraken te maken met vakbonden en werkgevers over het aannemen van arbeidsgehandicapten.

Het verbaast dus niet dat de Krom ook in zijn hoofddijnennotitie geen enkele visie geeft op de rol en verantwoordelijkheid van werkgevers bij het realiseren van de participatiegedachte van de WWNV. Wat Wajongers Centraal betreft is dit echt een gemiste kans. Daarnaast heeft Paul de Krom zich tegenover ons herhaaldelijk uitgelaten als een verklaard tegenstander van quota voor werkgevers. Dat is misschien ook de reden dat de rijksoverheid haar belofte om minimaal 1% arbeidsgehandicapten in dienst te nemen nog niet heeft ingelost, en zelfs niet meer zal monitoren. Een visie op de voorbeeldfunctie van de overheid als één van de belangrijkste werkgevers in Nederland, ontbreekt in het wetsvoorstel van de staatssecretaris eveneens.

Capaciteiten van gemeentes

Wat ons als Wajongers nog meer is opgevallen in de gesprekken met staatssecretaris de Krom, is het enorme vertrouwen dat het kabinet stelt in de rekbare capaciteiten van Nederlandse gemeentes.

Net als verschillende taken in de zorg en het jeugdbeleid, wordt de uitvoering van de Wet werken naar vermogen en de Wajong vanaf 2013 overgeheveld naar gemeentes. Om extra te bezuinigen moeten gemeentes bovendien de sociale werkvoorziening (WSW) drastisch gaan hervormen. Op deze manier stapelen de nieuwe taken en verantwoordelijkheden van gemeentes zich op, terwijl er tegelijkertijd enorm wordt bezuinigd op alle bestaande budgetten.

Naast het gebrek aan geld en de toename van bureaucratie voor gemeentes, dreigt bovendien rechtsongelijkheid bij de uitvoering van de WWNV. Gemeentes mogen straks allemaal hun eigen beleid gaan ontwerpen om mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Het wordt dan automatisch aantrekkelijker om mensen die het moeilijkst te plaatsen zijn te verwaarlozen en geld te steken in minder kwetsbare groepen. Wanneer de ene gemeente zich daar wel toe laat verleiden en de andere niet, zullen rechtszaken van arbeidsgehandicapten die zich door hun eigen gemeente voelen achtergesteld, waarschijnlijk niet uitblijven.

Herbezinning

Volgens Wajongers Centraal zitten er dus nog veel haken en ogen aan de inhoud en uitvoering van de nieuwe Wet werken naar vermogen. Het is dan ook positief dat de invoering ervan voorlopig is uitgesteld tot 2013. Bovendien is het bestuursakkoord dat het Rijk met de gemeentes wilde sluiten onlangs gesneuveld. Belangrijkste struikelblok voor de gemeentes was hierbij de hervorming van, en de forse bezuinigingen op de sociale werkvoorziening. Het kabinet zal dus opnieuw met de Nederlandse gemeentes moeten gaan onderhandelen over alle bezuinigingen en het overhevelen van taken naar lagere overheden. Wij hopen dat dit uitstel bij alle partijen zal leiden tot een grondige herbezinning op de invoering van de WWNV en het afschaffen van de Wajong voor mensen met arbeidsvermogen. Tot die tijd zal Wajongers Centraal doorgaan om de perspectieven van Wajongers op hun eigen toekomst nog beter te doorgronden en nog duidelijker over te brengen aan de Nederlandse politiek.